

MASA I CIĘŻAR

W obliczeniach przyjmujemy wartość przyspieszenia ziemskiego 10 N/kg (lub 10 m/s^2)

Zadanie 1.

Podane części zdań połącz tak, aby utworzyły zdania prawdziwe z punktu widzenia fizyki.

A. W układzie SI ciężar wyrażamy	1. kilogram (kg)
B. Jednostką masy w układzie SI jest	2. wektorową
C. Masa jest wielkością	3. masa ma taką samą wartość
D. Ciężar jest wielkością	4. w niutonach (N)
E. W każdym miejscu we Wszechświecie	5. skalarną

Zadanie 2.

Masa kawałka metalu wyznaczona za pomocą wagi szalkowej wynosiła 150 g. Jaką wartość wskaże siłomierz po zawieszeniu na nim tego kawałka metalu?

- A. 1 500 N   B. 150 N   C. 15 N   D. 1.5 N

Zadanie 3.

Przyspieszenie grawitacyjne na Ziemi wynosi około 10 m/s^2 , a na Księżycu około 1.6 m/s^2 . Gdzie ciężar samochodu o masie 1000 kg będzie większy?

- A. na Księżycu   B. na Ziemi   C. taki sam na Ziemi i na Księżycu   D. nie da się określić

Zadanie 4.

Z tabeli wybierz przez podkreślenie właściwe cechy wektora siły ciężkości.

Kulę o masie 1.5 kg położono na wadze sprężynowej. Wektor siły ciężkości posiada następujące cechy:

kierunek	poziomy	zwrot	w górę	wartość	15 N	punkt przyłożenia	do kuli
	pionowy		w dół		15 kg		brak punktu przyłożenia

Zadanie 5. Arkusz Diagnostyczny CKE 2011

Ile waży kilogram?

Kilogram. Bez wahania odpowiemy, kładąc parę jabłek na prostej wadze szalkowej i porównując siłę, z jaką Ziemia przyciąga jabłka, czyli ich ciężar, z siłą działającą na odważnik. Dlaczego jednak „kilogram” – skoro mierzymy wielkość siły, czemu nie posługujemy się jej jednostką i nie sprzedajemy (lub kupujemy) owoców „na niutony”? Chociażby po to, aby ustrzec się przed nieuniknionymi stratami albo procesami o nieuczciwość. Ciężar ciała nie jest bowiem wielkością charakterystyczną dla danego ciała, ale zmienia się on wraz z szerokością geograficzną albo wysokością nad poziomem morza. Nasze europejskie „dziesięć niutonów” ważyłoby wprawdzie więcej na biegunie, ale mniej na równiku i jeszcze mniej na szczytach Himalajów.

Na podstawie: Ewa Czuchry, Delta, 06/1999.

Oceń prawdziwość podanych informacji. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Ciężar ciała umieszczonego na szczycie Himalajów jest mniejszy niż na poziomie morza.	P	F
Siła ciężkości działająca na ciało jest proporcjonalna do jego masy.	P	F